

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTÉR GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Mojelenik: vasárnap és csütörtökön.

Aggasztó jelenségek.

A városfejlesztési korszakalkotó nagy munka kezdetén már olyan nyugtalanító és aggasztó jelenségek mutatkoznak, amelyek — a legnagyobb sajnálatunkra — *látszólag* azoknak a szkeptikusoknak a rémlátó jóslását igazolják, akik főképpen azon a címen ellenezték az egész akciót, hogy nem viseltetnek bizalommal az intézőkörök iránt és attól tartanak, hogy ezek a nagyszabású műveletek alkalmat adnak majd némelyeknek arra, hogy (kíméletesen szólva) magánérdekeket toljanak előtérbe a közérdek rovására.

Részünkről ezt a föltevést nem osztottuk és nem osztjuk ma sem, mert elég garanciát láttunk és látunk a nagy mű intézésével megbízott huszas bizottságban és abban a körülményben, hogy a törvényhatósági bizottság itt semmi szerepet nem juttatott a közbizalmatlanságnak örvendő polgármester számára, akit mi sem tartottunk alkalmasnak arra, hogy ezekbe a dolgokba bármi-képpen beleárthassa magát.

Azonban már az előmunkálatok kezdő stádiumában is arról kellett meggyőződünk, hogy nagy óvatosságra, éber őrtállásra és állandó ellenőrzésre van szükség, ha azt akarjuk, hogy olyan félrecsuszamlások ne történjenek, amelyekről a főntebb említett szkeptikusok tartottak. Észrevettük ugyanis nyomait annak, hogy részint a polgármester, részint mások részéről, minden megbízás nélkül, bizonyos pénzügyi körökkel és vállalkozókkal kézalatti tárgyalások történtek, vagy legalább is megbeszélések folytak, s esetleg alattomban némi megállapodások is létesülhettek; és pedig egyfelől a fölveendő negyedfél milliós kölcsön, másfelől egyes létesítmények dolgában.

Nem kívánunk most ennek a kényes kérdésnek a részleteivel behatóbban foglalkozni, mert a gyanúsításnak még a látszatát is kerülni akarjuk, valamint éppen a város érdekében távol áll tőlünk az a szándék is, hogy a munkakedvet lohasszuk. De viszont óva intünk mindenkit, hogy — akárcsak merő túlbuzgóságból is — megbízás

nélkül, a saját szakállára bármiféle hátmögötti manipulációkba bocsátkozzék.

Ezúttal csak egy konkrét esetet teszünk szóvá; azt is csak úgy perlangentem, minden élesebb megjegyzés nélkül, inkább intés, mint támadás céljából.

A múlt szombaton ülésezett a huszas bizottság, s egyebek között foglalkozott a téglagyár dologával. Egy zombori szerb polgár és társai ajánlata feküdt a bizottság előtt, akik szívesek lettek volna itt egy ötödik téglagyárat fölláttatni; de minthogy a most fentálló négy téglagyár is az üzleti pangással küzdök, az előrelátható kockázatot a város nyakába szerették volna tölteni. Ebből a célból nagy szerényen 30 hold földet kértek a várostól, körülbelül 60 ezer korona értékben, s azonfelül kértek örökös pótdó- és köveztvám mentességet; tehát mintegy 100 ezer korona értékű hozzájárulást; aminek fejében adtak volna a városnak 40 ezer korona értékű részvényt és — bizonyos meghatározott mennyiségben — a városi építkezésekhez 10 százalékkal a rendes árnál olcsóbb téglát.

Két bizottsági tag — Novákovits és Lallosevits urak — melegen pártolták az ajánlatot; Prokópy, Buday és Grüner bizottsági tagok pedig ellene nyilatkoztak; utalva főként arra, hogy azok a vállalkozók anyagilag nem elég erősek arra, hogy a meglévő négy téglagyárral kibírják a versenyt; a küzdelemben tehát előreláthatólag elvéreznének s így az a 40 ezer korona értékű részvény, amit a városnak kínálnak, a valóságban nem képezne semmi reális értéket.

Ekkor furcsa dolog történt. A súlyos argumentum hatása alatt ugyanis Novákovits úr hirtelenében kibökkenette, hogy az ajánlattevők háta mögött a Pesti Kereskedelmi Bank áll. *Tehát ez a nagy bank strohmanokkal dolgozott, s ebbe a manipulációba Novákovits úr be voltak avatva.* Prokópy bizottsági tag erre a botnak a másik végéhez nyúlt és arra figyelmeztetett, hogy ha az a nagy bank a maga óriási tőkéjével rászabadítódik a meglévő négy téglagyárra, akkor esetleg tönkre teheti, illetőleg az üzem beszüntetésére kény-

szerítheti azokat; de a városnak nem szabad ahoz segédkezet nyújtani, hogy meglévő iparágakat hatósági segéllyel pusztítsanak el, s ha mégis megtenné, akkor magának is kárt okozna, mert nemcsak az ötödik téglagyárnak adna pótdómentességet, hanem a meglévő, azonban tönkrejutó négy téglagyár után járó, tekintélyes összegű pótdót is elvesztené a közpénztár. Rámutatott továbbá Prokópy arra a kézenfekvő föltevésre is, hogy itt tulajdonképpen a Pesti Kereskedelmi Bank egy rókáról két bőrt akart lehúzni. — Tudvalevő ugyanis, hogy ez a bank a főrésztvényese a tervezett cukorgyárnak, amelyhez rendkívül bőkezű hozzájárulást szavazott meg a város. Ugy látszik, hogy a cukorgyárhoz szükséges téglát szintén a város kontójára szeretné megszerezni a bank, minthogy azonban ezt egyenes úton nem tehetné, azért rejtőzködött a strohmanok háta mögé.

Mindezeknek az lett a következménye, hogy a bizottság úgy a magán-téglagyárat, mint egy füst alatt a városi téglagyárat is leszavazta.

Ezt az eljárást föltétlenül helyeselnünk kell, s abban egy okkal többet látunk arra a bizalomra, amellyel a huszas bizottság egyeteme és vezetése iránt eddig is viseltettünk. Nyugtalanító jelenségnek tartjuk azonban, hogy egyes bizottsági tagok be voltak avatva a kudarcra végződött manipuláció kulisszatitkaiba és készek voltak a tervet keresztülvinni.

Nem, tisztelt urak, így nem játszunk! Tulságosan elég gond nekünk a polgármester túlkapásainak korlátot vetni, akinek annyira a vérében van a hivatlan beavatkozás ösztöne, hogy ha a kezéltábat összekötök is, biztosan elragná a kötelet és suttyomban (de persze, a város kontójára) Budapestre szaladgálna a bankokhoz és nagy vállalkozókhöz, tárgyalni és alkudozni azokban a dolgokban, amelyeknek megoldását senki se bírta rá.

Ám ezen a bajon még, úgy ahogy, lehet segíteni azzal, ha minél szélesebb körben tudtul adjuk, hogy a polgármesterrel ne álljanak szóba, mert az egész városfejlesztési és beruházási művelet

keresztülvitele — beleértve a kölcsönfelvétel lebonyolítását is — a huszas bizottságra van bízva. De a bizottsági tagokkal szemben ez az elővigyázati intézkedés nem alkalmazható.

Azért első sorban maguknak a bizottsági tagoknak kell szigorú önfelegyelmeztést gyakorolniok. S a nyilvános ellenőrzés és éber őrtállás jogán mi is segítünk nekik, hogy nyugtalanító jelenségek és a fogadatlán prókatoroskodás esetei többé ne zavarják az amúgy is ideges közönséget.

Mindenki csak azt a feladatot véggezze, amit ráruháznak. A settenkedések és suttymban való tárgyalások azonban senkinek meg nem engedhetők.

Függetlenségek győzelme Nemesmiliticsen.

November 25-én, szombaton ment végbe a községi képviselőtestületi tagok választása a szomszédos Nemesmilitics községben. Mint tudósítónk jelenti, a választás a függetlenségi és 48-as párt fényes győzelmével végződött.

A rendes tagok közé csak egyetlen egy mungó és két pártönkívüli jutott be; a többi helyet mind a függetlenségi és 48-as párt jelöltjei foglalták el. A két pártönkívüli tag is csak a függetlenségek hozzájárulásával, egyéni tisztességükre és politikai tekintetben konziliáns, higgadt magatartásukra való tekintetből, kapták meg a kellő szavazatmennyiséget. Az egyetlen notorius mungó pedig sajnálatos véletlennek, nevezetesen annak köszönhető megválasztását, hogy a függetlenségi és 48-as pártnak egyik érdemes és népszerű jelöltjére — aki különben első póttag lett — háromféle, egymástól a név megjelölésében némileg eltérő cédulával szavaztak, amely szavazatok az összeszámlálásnál úgy tekintődtek, mintha három különböző egyénre adódtak volna; s emiatt az illető nem kapta meg a rendestagsághoz szükséges szavazatmennyiséget.

Mint örvendetesen jellemző tény, külön ki kell emelnünk, hogy a függetlenségi és 48-as párt elnöke — *Vujevich Simon földbirtokos százhát szavazattal többet kapott, mint az utána következő legtöbb szavazatot nyert tag.* A választás eredménye különben a következő:

Vujevich Simon (függetlenségi) kapott 277, *Littvay* Márton (függetlenségi) 171, *Tar* József (pártönkívüli) 173, *Horráth* Vitus (függetlenségi) 157, *Horráth* Ferenc (függetlenségi) 152, *Mátyus* Fábrián (függetlenségi) 158, ifj. *Kanyó* Péter (függetlenségi) 150, *Kanyó* Mihály (függetlenségi) 137, *Mándits* Antal (pártönkívüli) 153, *Nagy* Vince (mungó) 142 szavazatot. Póttagok lettek: *Molnár* Mihály Péter (függetlenségi), *Knézy* Pál (függetlenségi), *Knézy* István (mungó), *Vujevits* István (mungó) és *Vidákovits* Frányó Ferenc (mungó).

A választási mozgalom a mungók részéről már két héttel a kitűzött idő előtt megkezdődött. A kormánypárti apparátus a szokott módon erősen dolgozott; preparálták a népet és biztossá vették a könnyű győzelmüket. A függetlenségi és 48-as párt higgadtan és csöndben szervezkedett, s egész az utolsó napig szerényen, de buzgón agitált és céltudatosan fáradozott a nép fölvilágosításán.

A feltűnően szép eredményt egyfelől a köztisztviselők és szeretetben álló *Vujevich*

Simon függetlenségi pártelnök körültekintő vezetésének lehet köszönni, aki nagy népszerűségének latbavetésével erélyesen agitált, másfelől pedig köszönni lehet magának a helyi pártszervezetnek. S főképen ez az, amiért a szokottnál bővebben foglalkozunk ezzel a választással.

Köztudomású ugyanis, hogy Nemesmilitics község emberemlékezte óta mindig erős vára volt a kormánypártnak. A lakosság sorából nem hiányoztak ugyan a függetlenségi elemek, s *Vujevich* *Simon* és derék társai állandóan fentartották és ápolták a nép körében *Kossuth* *Lajos* nagy és szent eszméit; de a kormánypárt szervezetsége, hatalmi apparátusa és összefoglaló ereje rendszerint háttérbe szorította a lakosság hazafias részét, s a függetlenségi elemek a választásoknál nem tudtak kellően érvényesülni.

Végre a függetlenségi párt vezető korifeusai a sok keserű tapasztalat után tudatára jöttek annak az igazságnak, hogy szervezkedni és a szétforgácsolt erőket egységes hadseregbe tömöríteni kell, ha eredményeket akarnak elérni és a vezetést a községben a kezükbe akarják venni. Megalakították tehát a függetlenségi és 48-as kört, így egyesítették az erejüket, s íme, már is fényes sikert tudtak elérni.

Midőn tehát a legnagyobb hazafias örömmel gratulálunk a nemesmiliticsi pártvezetőségnek és a lelkes elvtársaknak az elért dicsőséges eredményhez és további összetartásra, s céltudatos működésre buzdítjuk őket, egyszerűen megragadjuk az alkalmat, hogy a nemesmiliticsi példát a legmelegebben ajánljuk a vármegyebeli községekben lévő elvtársaink figyelmébe. Ahol még nincs függetlenségi pártszervezet, ott siessenek a függetlenségi kört megalakítani; ahol pedig már ez megvan, vagy ahol ezután meglesz, ott kövessék a nemesmiliticsiek által kijelölt utat, fogjanak össze és egyesült erővel lépjenek föl mindenféle választásnál. Higgyenek abban a régi mesében, mely a vesszőszálakról és a kékéről szól. Az egyes vesszőszálakat külön-külön a gyermek is képes eltörni; de ha kékébe kötjük ugyanazokat a vesszőszálakat, az a legnagyobb erőnek is könnyen ellenáll.

A nemesmiliticsiek, íme, megmutatták, hogy milyen erő lakozik az egyetértésben és összetartásban. Pedig ott régi, meggyökeresedett kormánypárti uralommal állottak szemben, amelynek élén egy nagy tekintélynek és befolyásnak örvendő, erélyes úriember — *Vidákovits* *Jenő* — állott, aki gyakorlott kézzel és erősen tartotta a kormánypárti zászlót, s most is, mint választási elnök, személyesen vezette a választást; a függetlenségek mégis tudtak győzni, mert szilárdan eltökélték, hogy összededik magukat és győzni fognak.

Ha a községekben sikerül megtörni a mungóuralmat és sikerül a vezető helyekre függetlenségi polgárokat juttatni, akkor csak egy lépés választ el bennünket attól, hogy magunkhoz ragadjuk a politikai uralmat is, s az egész vonalon diadalra vigyük zászlóinkat.

HIREK.

Miniszteri elismerés és jutalom. Mint örömmel értesülünk, *Janovich* *Gyula* magy. kir. kincstári jogügyi főtanácsost, a zombori m. kir. kincstári ügyészség érdemes és kiváló vezetőjét, újabb miniszteri elismerés érte, amennyiben a dunabölkényi csikótelepi csere birtokszabályozás és három község határának átcsatolásával kapcsolatos nagy értékű mun-

kálatok sikeres végrehajtásáért nagyobb összegű pénzbeli jutalomban részesítette a m. kir. földművelésügyi miniszter. Csak azt sajnáljuk, hogy ez az energikus és a nép érdekeit szívén viselő s a szegényeket támogató kiváló tisztviselő távozni készül amennyiben már beadta nyugdíjazási kérvényét. Viszont azonban vigasztal minket az a bizonyosság, hogy nyugdíjas állapotában nagy munkaerejét és tevékenységét továbbra is a köznek szenteli.

A huszas bizottság ülése. A városfejlesztési és beruházási tervezet keresztülvételére kiküldött huszas bizottság november hó 24-én, szombaton, ülést tartott a főispán elnöklése alatt. Elhatározta a bizottság, hogy a vízvezeték és csatornázás előmunkálataival egyidejűleg és mindenesetre mielőbb 12 ártézi kutat furat a szállások különböző részein, hogy a külterületen lakó közönség végre egészséges ivóvízhez juthasson. A tanácskozási idő többi részét a téglagyár ügye foglalta el; amelyre nézve élénk vita után abban állapodott meg a bizottság, hogy sem magán téglagyárat nem támogat, sem községi téglagyárat nem létesít, hanem ezt a kérdést egészen a magán vállalkozás kérdésének tekinti. Az egyébként érdekes és tanulságos vita dolgával lapunk mai számának vezércikke részletesen foglalkozik.

Karácson Olga esküvője. Bozsóki *Karácson* *Gyula* kir. tanácsos, ny. alispán és neje *Jakobtsics* *Olga* bájos leányát, *Karácson* *Olga*t, november hó 28-án, kedden délben vezette oltárhoz dr. *Brestyánszky* *Miklós* bajai szolgabíró. A szűkebb körben megtartott díszes esküvőn a násznagyit tisztet a menyasszony részéről *Fernbach* *Károly* volt főispán, nagybirtokos, a vőlegény részéről pedig *Leibach* *Gyula* nagybirtokos töltötte be; az egyházi szertartást pedig *Fejér* *Gyula* apát-plébános végezte. Az esküvőt az örömapa, *Karácson* *Gyula* ny. alispán házájánál fényes ebéd követte, azután az ifjú pár elutazott.

A bácsalmási kerület Mukits Simon-nak. A bácsalmási kerületi függetlenségi kör — amely magában foglalja az egész választó kerület függetlenségi elemeinek vezető férfait — díszelnökévé választotta dr. *Mukits* *Simon* volt orsz. képviselőt, a szabadkai függetlenségi és 48-as párt elnökét. A választásról szóló díszoklevelet november hó 26-án, vasárnap, nagyszámú küldöttség adta át dr. *Mukits* *Simon*nak; s egyszersmind ez ünnepélyes aktus alkalmából a következő táviratot intézte *Justh* *Gyulához*, az orsz. függetlenségi és 48-as párt elnökéhez: „A bácsalmási kerületi függetlenségi kör *Mukits* *Simon* dr.-nak, mint megválasztott díszelnökének, a mai napon adta át ez alkalomra készült díszoklevelét; nem mulaszthatja el, hogy kegyelmes urunkat, mint a jövő új Magyarország megteremtőjét, ne üdvözölje. Hódolatunknál csak szeretetünk nagyobb. — ifj. *Megyeri* *Sándor* elnök, *Sterk* *Géza* jegyző.

Egyházi kitüntetés. *Czundl* *Péter* kalocsai kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő, aki a koalíciós korszak idejében a hódásági kerületben képviselőjelölt is volt, s az egész egyházmegyében méltó népszerűségnek örvendő és köztisztviselvényben áll — pápai prelátussá nevezetett ki.

Szegény iskolás gyermekek fölruházása. A sajtót elfeledték ugyan értesíteni, de azért mi mégis tudomást veszünk róla, hogy a zombori magyar nőegylet szép jótékonytárgyat gyakorolt a múlt vasárnap, amikor, régi nemes szokásához híven, a tél zordonsága ellen ruhával látta el a szegény iskolásgyermeket. Az emberbaráti aktus a főgimnázium tornacsarnokában folyt le, ahol nagy és intelligens

közönség gyűlt össze — köztük a hatóságok képviselői és a négyzet tagjai. Kleiner Nándor r. kath. lelkész hitoktató emelkedett szellemű gyönyörű beszédet intézett az összesereglett gyermekekhez és a közönséghez, amelyet szemelláthatólag mélyen meghatott a kitűnő alkalmi szónoklat. Azután megtörtént a ruházati cikkek kiosztása. Nem kevesebb, mint 170 gyermek részesült fölruházásban, akik bizonyára hálás szívvel fogadták a négyzet jótekonyságát.

A Bácsmegeyi Agrár Takarékpénztár alaptöke emelése. A Bácsmegeyi Agrár Takarékpénztár R.-T. Zombor, alaptökéjét 500.000 korona névértékű új részvény kibocsátásával felemeli. *Ezzel az intézet saját tőkéje, a tartalékalappal és az új kibocsátásból eredő felpénzzel két millió koronára emelkedik.* Az új részvények átvételére a régi részvények tulajdonosainak elővételi joga van, akkép, hogy két régi részvény tulajdona egy új részvény átvételére jogosít.

Zombori író arcképe svéd lapban. A Stockholmban megjelenő „Svenska Dagbladet“ című hírlap, 268-ik számában közölte Vértési Károly arcképét. Az elterjedt, külföldi nagy napilap, már az író jubileuma alkalmával melegen emlékezett meg Vértési irodalmi munkásságáról, most pedig következőleg ír róla a „Svéd szerető magyar író“ című cikkében: „A magyar írók közelébb ünnepelték Vértési Károly író. Szépirodalmi, szónoklati és történelmi munkái egy egész könyvtárt tesznek ki, az útirajzok írásában azonban legjelesebb. Leírta Európa országait, továbbá Egyiptomot és Palesztinát stb. Svédországól is adott ki egy kétszáz oldalas könyvet. A kitűnőleg megírt könyv a magyarok érdeklődését kelti fel Svédország iránt s a magyar turistákat vonzza az országunkba.“

A Kath. Legényegylet műkedvelői előadása. Mint lapunk múlt számában jeleztük, a Zombori Kath. Legényegylet műkedvelői előadással egybekötött táncmultságot rendezett november hó 26-án, vasárnap este. A nagy gondal előkészített multság úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben fényesen sikerült. A műkedvelők „A botcsinálta doktor“ című bohózatot adták elő, minden várakozást felülmúló előadásban; ami annál meglepőbb, mert ez a darab rutinos művészek előadási képességét is próbára teszi. Tudósítónk jelentése szerint a kitűnő együttesből különösen kiemelkedett Patzger Nándor alakítása, akinek méltó partnere Stökl Katica. Nagyon ügyes és kedves volt Luxéder Mici és bájosan játszott Ivánovits Margit. Elismerést érdemelt Vidákovits József sikerült alakítása is. Az előadást táncmultság követte, amely szintén nem hagyott volna fenn semmi kívánnivalót, ha két — betolakodott szelencsei duhaj legény meg nem zavarta volna a multságot. Két ízben is betolakodtak, s otromba és duhaj magaviseletükkel nagy ribilliót csináltak. A rendezőség kénytelen volt rendőri segítséget kérni, s a rendőrök erélyes fellépése véget vetett a garázdálkodásnak, mielőtt nagyobb baj történt volna. Nem gondolja a rendezőség, hogy immár ideje volna ezeknek a féltelenkedéseknek — amelyek folyton veszélyeztetik a közbiztonságot — vaskézzel véget vetni? Hiszen talán még sem élünk egészen a leg-sötétebb Afrikában, s van itt elég rendőri erő arra, hogy a szelencsei zulukaffereket keményen megregulázza.

Jótekonycélú teaestély. A zombori szerb jótekonycélú négyzet 1911. évi december hó 4-én a zombori szerb olvasókör helyiségeiben teaestélyt rendez, melyre a közönséget ez úton is meghívja. Belépti díj személyenként 1 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtnak. Kezdeté este fél 9 órakor.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, Stvrteczky Mihály gombkötő mester, a zombori függetlenségi és 48-as párt buzgó és hű tagja, folyó évi november hó 26-án, 64 éves korában hirtelen elhunyt.

A DMKE zombori fiókjának felélesztése. A DMKE Bácsbodrog vármegyei és zombori fiókja felélesztésére alakult előkészítő bizottság felkért bennünket a következő felhívás közlésére:

Öt év előtt Zomborban nagy ünnepség keretében megalakult a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület Bácsbodrog vármegyei és zombori fiókja. A nagy lelkesedés, mellyel a megalakulás történt, csakhamar a legnagyobb közöny váltotta fel, aminek következménye az lett, hogy a fiók elaludt, feloszlott. Pedig lehetetlen, hogy a magasztos hivatást teljesítő DMKE épen a hatalmas Bácskában ne tudjon fényes eredményeket felmutatni, mikor a szomszédos vármegyékben mindenütt a magyar kultúra terjesztésében és fejlesztésében elsőrangú tényező.

Ennek az Egyesületnek, illetve az Egyesület Bácsbodrog vármegyei és zombori fiókjának felélesztését akarjuk, s ezen törekvésünkhöz mindenkinek, aki a magyar kultúráért lelkesedik, támogatását kérjük.

Zombor, 1911. június hó.

Az előkészítő bizottság nevében:

ifj. Vojnits István s. k.,

Bácsbodrog vm. és Zombor sz. kir. város főispánja.

Molnár Károly s. k. Krump Vilmos s. k.

Az egyesület tagjai, örökös, alapító, rendes és pártoló tagok. Örökös tagok mindazok, kik az egyesület alaptökéjének gyarapításához egyszersmindenkorra legalább ezer koronával járulnak. Ezen összeg tíz éven át évi 100 koronás részletekben is fizethető.

Aki 1000 koronánál nagyobb összeggel lép be a kulturegyesületbe, annak befizetése, mint a DMKE javára tett alapítvány örökké az alapítványozó neve alatt kezeletik és csakis a kamat fordítható kulturális célra. Az alapítványt tevő éppen úgy, mint az örökös tag, tagjává válik a DMKE igazgatóságának.

Az egyesület alapító tagjai azok, akik az egyesület alaptökéjének gyarapításához legalább kétszáz koronával járulnak. Ezen összeg négy éven át évi 50 koronás részletekben is fizethető. Az örökös és alapító tagsági díj, mint a kulturegyesület részére tett érintetlen alapítvány, az adományozó neve alatt őrzetik és csakis a kamata fordítható az egyesület céljaira.

Az egyesület rendes tagjai azok, kik évenként két korona tagsági díjat fizetnek az egyesület pénztárába.

A rendes tagok kötelezettsége aláírásuktól számítandó 5 évig áll fenn az egyesülettel szemben, beszámításával azon egész évek, melyben a belépés történt. A rendes tagok jogosítva vannak ötven korona tőkének az egyesület pénztárába való befizetésével tagsági díjfizetési kötelezettségüket megváltani, mely esetben életük fogytáig a kulturegyesület rendes tagjai maradnak.

Pártoló tagok azok, kik bármely adománnyal segítik elő az egyesület célját.

Az egyesület a legkisebb adományt is köszönettel fogadja és azt hírlapokban és évkönyveiben nyilvánosan nyugtázza.

Színház.

Szombaton Verdi nagy operáját, *La Traviatát* élveztük olyan magas színvonalú előadásban, amilyent keveset produkáltak még eddig zombori színpadon. Ezzel az előadással bizonyította be a társulat, hogy megfelelő művészananyag felett rendelkezik s ha ezt alapos betanulás után megfelelő keretben kellőképp felhasználja, úgy vidéki színházi viszonyokhoz mérten ideális jó előadást képes nyújtani. Első sorban a sokat szidott zenekarról kell dicséretleg megemlékeznünk, melyet ez estére kölcsönkért tagokkal erősített meg a művezetés, úgy hogy összhangzó, jól betanult, szép zenét volt ez egyszer alkalmunk élvezni, bizonysgául annak, hogy kiegészített zenekarral a karmester is hivatása magaslatán áll. A szerep-

lők közül Békeffy Lajost illeti meg első sorban az elismerés pálmája. Alfréd szerepében oly szép alakítást nyújtott, mely összes eddigi sikereit messze túlszárnyalta. Pompás hangja a legnehezebb énekrészekben kitűnően érvényesült, s a hatást ügyes játékkal még fokozta. Igen jó volt Violetta szerepében V. Márkus Angéla, szépen és ügyesen énekelt. Az öreg Germond szerepében Mezey Andor öregbítette eddigi sikereit. A kar kitűnő volt. Az egész előadáson — talán a színikerület kiküldötteinek tiszteletére — fokozott gondosság és törekvés volt érezhető, csak a rendezés maradt következetes abban, hogy csupasz falak között üres szobában játszat le díszes estélyeket.

Vasárnap délután Csepreghy régi népszínműve a *Sörga csikó* került színre, este pedig Hers és Caillovet kitűnő vígjátéka a *Papa* került bemutatásra. A darab egy szellemes, ötletes bár kis cselekvényű vígjáték. De Lazare gróf (Magas Béla) miután átéli egy párisi világfi zajos kalandjait, vissza akar vonulni eddigi sikerei színteréről, felkeresi falusi magányában törvénytelen fiát Jeant (Szalóky Jolán) akit születése óta nem látott, de aki azóta 22 éves fíjává serdült, s a családi élet melegére vagyva törvényesíti őt. Jean Párisban sem tud szakítani eddigi életének emlékeivel, szerelmes Georgina Coursanba (Vécsey Ilona), egy kalandor leányába, akit feleségül akar venni. Atyja ezt hevesen ellenzi, de midőn szentöl-szembe kerül a bájos fiatal Georginával, beleegyeznek a házasságba. A harmadik felvonásban ismét a falusi birtokon vagyunk, az öreg gróf állandóan Georgina társaságában szórakozik és Jean csakhamar észreveszi, hogy a fiuom szellemű Georgina mindinkább rokonszenvez atyjával, tőle pedig, ki az udvarlás mesterségében teljesen járattan, mindjobban elhidegül. Jean érzi, hogy Georgina már nem szereti őt, lemondott tehát kezéről atyja javára, ő pedig a szerény kis falusi virágot, Jeanne Aubrint (Jávör Aranka) veszi nőül, ki őt régóta szereti.

Ezt a vészna mesét igen szellemesen bonyolítják a szerzők, kedves epizódokkal és eimés csevegésekkel tarkítják. Sajnos, ez a finomság és diszkrétellenesség teljesen elveszett a társulat hevenyészett előadásában. A szereptudás tökéletessége kell ahhoz, hogy egy ily darab, melyben több a csevegés, mint a cselekmény, élvezhető legyen. A vasárnapi bemutató pedig ép ellenkezőleg a szereptudás tökéletes hiánya jegyében folyt le, vagy ha úgy tetszik döcögött, kínos csikorgással. A sűgő valósággal ordított, a szereplők pedig hol követték a sűgő után a szöveget, hol leintették a túlbuzgó sűgőt. Inkább főpróbán, mint bemutatón előadásban képzelte magát a vasárnapi közönség, amelyet ily előadásokkal elriasztani vétkes könnyelműség. A darabot hétfőn jobb készültéssel ismételték meg. A három főszereplőben Magas Béla, Szalóky Jolán és Vécsey Ilona ennél az előadásnál elfogadható jó alakítást nyújtottak. Kitűnő volt Pilsy Lajos egy vén rue szerepében; róla most tünt ki, hogy jellemkomikusnak sokkal jobb, mint hősszerelmesnek. Hidvéginé egy epizód szerepben elegáns megjelenésével és pikáns játékkal hatott. Rónai Imre Jocasse abbé szerepét jól játszotta meg.

Kedden a *Kis Grófol* ismételték meg, melyről múlt heti bemutatója kapcsán már referáltunk. A darab most is jól ment. Szentgyörgyi Lenke talán még több hangulattal és még kevesebb hanggal játszott, mint a bemutatón előadásban. A többi szereplők, különösen Szigethy Andor, Békeffy Lajos, B. Koppán Margit, M. Tolnay Neluska igen jók voltak, csak Mezey Andor ellen van az a szerény kifogásunk, hogy beszéd közben énekel.

T.

* * *

Itt adunk hírt a délvidéki színi kerületnek vasárnap tartott választmányi üléséről. Az ülésen a lugosi, nagybecskereki és verseci küldöttek vettek részt a zombori színügyi bizottság kiküldötteivel együtt. Ezen az ülésen döntöttek a színikerület sorsáról, további két évre Mezey Béla igazgató kapta meg a kerületet, bizonyos személyi és szervezeti követelmények kikötése mellett.

Vidéki levelezés.**Tengeri termelés díjazás Kossuthfalván.**

Az okszerű gazdálkodás *elemi kétéja*, vagy ha úgy tetszik *egyszerűje* az, hogy a termőföldből minél többet vegyünk ki a saját hasznunkra. A termőföld nem az a bizonyos sorsjeggy, amelyből minden *második* nyer, de igenis az a *medium*, melyet minden különösebb suggestio, avagy hipnozis nélkül, pusztán az észszerűség elve alapján, idomíthatunk akként, hogy a bevetett mag *tényleg* meghozza a százsoros gyümölcsöt.

Mi magyarok agrár nemzet vagyunk. Létkérdés ma már az, hogy a földből a feltétlen szükséges és elérhető produktumot előteremtsük.

És hogy ezt megtegyük, hogy erre a saját jobb érdekünkkel fogva igyekezzünk: az impulzust megadta községünkben *Fernbach János*, amidőn 300 koronát tűzött ki díjjal azon ifjaknak, kik egy lánca (2000 □) földön a legtöbb tengeri termést produkálják.

A verseny megindult az ifjak között: 10-en jelentették be részvételüket. Az eredményről folyó hó 26-án délután 5 órakor volt a beszámoló a Függetlenségi Polgári Körben.

A versenyök közül tízen állítottak ki és pedig:

Gulyás Sándor	termelt 1 láncon	68 q. 97 kgr.
Kovács Lajos	" " "	60 q. 26 "
Szöcsi Sándor	" " "	50 q. 60 "
Juhász János	" " "	48 q. 10 "
Szolga János	több mint 1 láncon	50 q. 75 "
Szabó József	termelt 1 láncon	46 q. 25 "
Mészáros Sándor	" " "	44 q. 16 "
Szigeti Ferenc	" " "	40 q. 25 "
Varjas Sándor	" " "	37 q. 72 "
Lódi János	" " "	31 q. 50 "

Kovács Lajos megnyitóját után a díjak kiosztása következett.

I. díjat 150 kor. Gulyás Sándor,

II. díjat 100 kor. ifj. Kovács Lajos,

III. díjat 50 kor. Szöcsi Sándor,

IV. díjat 20 kor. — Falcione Sándor adományát Zomborból — pedig Juhász János nyerte el.

Ugy ezek, mint a többi hat kiállító is díszoklevelet kaptak.

A díjak kiosztása után Gulyás Sándor tartott rövid előadást, ismertetvén eljárását, mellyel oly szép eredményt ért el.

A kedves idillikus képet Schadt Ignác esperes-plebános keretezte lelkes zárószavaival, és hálás köszönetet mondott Fernbach Jánosnak páratlanul nemes cselekedeteért.

A gyűlés Fernbach János eljenzésével véget ért. Gyűlés után vacsora volt, ezt pedig kiváló-kivirradtig tartó táncmulatság követte.

HIRDETÉSEK.**Eladó ház!**

A Felsőváros, Farkas-utcában lévő 23-ik számú ház szabad kézből eladó!

Tudakozódní lehet ugyanott. 171-3-1

Gyümölcs és műkertészet.

Báthory György zombori lakos, gyümölcs- és műkertész (Basa-utca, Hungária vendéglő) ajánlkozik gyümölcs-kertek megalkotására, virág- és díszkertek berendezésére, s minden a gyümölcs és műkertészet körébe tartozó vállalkozásra. — A tisztelt közönség bizalmát pontos és szakszerű munkával fogja viszonzni. 172 * 1

SZÉNELÁRUSÍTÁS!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy **állandó nagy szénraktárt**

tartok, és pedig:

I. rendű Poroszszen, 100 kiló ára	4 kor. 80 fillér.
Legfinomabb koks, 100 kiló ára	5 kor. 40 fillér.
I. rendű Salgótarjáni szén, 100 kiló	3 kor. 50 fillér.
I. rendű kétszer mosott kováesszen, 100 kiló ára	4 kor. 20 fillér.

A szénárúk levelezőlapon vagy telefonon megrendelhetők a legkisebb mennyiségben is. — A megrendelt mennyiséget mindenkor becsületesen mérve, ingyen és díjmentesen házhoz szállítatom.

A nagyérdemű közönség szíves pártolását kérvé, vagyok

Telefonszám: 107. és 134.

kiváló tisztelettel

A SZÉNRAKTÁR

a vasút melletti téglatelepen van.

RESCH JÓZSEF.
Radisits-utca 4. szám.

Szálloda és kávéház átvétel!

Van szerencsénk a nagyérdemű helybeli és utazó közönséget értesíteni, hogy a 170-6-1

Vadászkürt

szállodát, kávéházat és éttermet **tulajdonjogilag átvettük,**

főtörekvésünk oda fog irányulni, hogy gyors, pontos és jó kiszolgálás, az ételek és italok I-ső rendű minősége által úgy kávéházi, mint étkező vendégeinket minden alkalommal kielégítsük.

Szíves pártfogását kérvé, vagyunk teljes tisztelettel:

Hodosi Sándor és Fia.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a

Kossuth Lajos-utcában lévő divatárú-üzletemet

tetemesen

magnagyobbítottam:

egyben — olcsó árak és szőlőd kiszolgálásról biztosítva — bátorokodom a tisztelt vásárló közönségnek a raktáromon lévő összes árucikkeimet becses figyelmébe ajánlani.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérvé, maradtam

tisztelettel

Vujevich Márk.

Zombor, Kossuth Lajos-utca (Frey-ház).

ANATOMIAI férfi-, női-

129 és 100-20 **gyermek - cipőkben**

nagy választék.

TELEFON SZÁM 125.

Egységes szabott árak:

4.50, 6.50, 7.50, 8.50, 10, 13, 17 és 22 korona.